

AUDIT ALKOHOLIN VARHAISEN SUURKULUTUKSEN TUNNISTAMISESSA

Senja Hyvönen, TtT, aluekoordinaattori
Päivi Kainulainen, Tth, aluekoordinaattori
Valtakunnallinen mini-interventioprojekti
VAMP

VALTAKUNNALLINEN MINI- INTERVENTIOPROJEKTI VAMP

- suunniteltu vuosille 2004-2008
- osa Kansallista terveyshanketta
- mukana 40 kuntaa tai kuntayhtymää eri puolilta Suomea - runsas neljännes Suomen väestöpohjasta
- lääneissä aluekoordinaattorit
 - kouluttavat ja motivoivat perusterveydenhuollossa työskentelevät lääkärit ja hoitajat alkoholin suurkuluttajien tunnistamiseen ja neuvontaan

RISKIJUOMISEN LUOKITTELU

- **VARHAINEN SUURKULUTUS (hazardous drinking)**
- juomatapa tai juomamäärä, joka todennöisesti aiheuttaa haittoja, jos kyseinen juomatapa jatkuu. Haittoja ei vielä ole.
- **HAITALLINEN KÄYTTÖ (Harmful drinking)**
- **ALKOHOLIRIIPPUUUS**

VARHAISEN SUURKULUTUKSEN TUNNISTAMISEN KEINOT

1. Haastattelu

- Strukturoidut kyselyt
 - AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test) ≥ 8 (näytön taso B)
 - AUDIT-C ≥ 5 (AUDIT:n kolme ensimmäistä kysymystä) (näytön taso B)
- Laboratoriokokeet

1 MITEN USEIN?

Kuinka usein juot olutta, viiniä tai muita alkoholijuomia? Koeta ottaa mukaan myös ne kerrat, jolloin nautit vain pieniä määriä, esim. pullon keskialutusta tai tilkan viiniä.

- 0 ei koskaan
- 1 noin kerran kuussa tai harvemmin
- 2 2-4 kertaa kuussa
- 3 2-3 kertaa viikossa
- 4 4 kertaa viikossa tai useammin

YKSI ANNOS =
pullo (33 cl) keskialutusta tai siideriä,
lasi (12 cl) mietoa viiniä,
pieni lasi (8 cl) väkevää viiniä) tai
ravintola-annos (4 cl) väkeviä.

2 PALJONKO KERRALLA?

Kuinka monta **annosta** alkoholia yleensä olet ottanut niinä päivinä, jolloin käytit alkoholia?

- 0 1-2 annosta
- 1 3-4 annosta
- 2 5-6 annosta
- 3 7-9 annosta
- 4 10 annosta tai enemmän

3 MONESTIKO VÄHINTÄÄN KUUSI ANNOSTA?

Kuinka usein olet juonut kerralla kuusi tai useampia annoksia?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa
- 2 kerran kuussa
- 3 kerran viikossa
- 4 lähes päivittäin

4 VAIKEA LOPETTAA?

Kuinka usein viime vuoden aikana sinulle kävi niin, että et pystynyt lopettamaan alkoholikäyttöä, kun aloit ottaa?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa
- 2 joka kuukausi
- 3 joka viikko
- 4 lähes päivittäin

5 HAITTASIKO HOMMIA?

Kuinka usein viime vuoden aikana et ole juomisen vuoksi saanut tehtyä jotain, mikä tavallisesti kuuluu tehtäviisi?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa

6 RYYPYLLÄ KÄYNTIIN?

Kuinka usein viime vuoden aikana runsaan juomisen jälkeen tarvitsit aamulla olutta tai muuta alkoholia päästäksesi paremmin liikkeelle?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa
- 2 kerran kuussa
- 3 kerran viikossa
- 4 lähes päivittäin

7 ISIKÖ MORKKIS?

Kuinka usein viime vuoden aikana tunsit syyllisyyttä tai katumusta juomisen jälkeen?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa
- 2 kerran kuussa
- 3 kerran viikossa
- 4 päivittäin tai lähes päivittäin

8 EILISILTA SUMUSSA?

Kuinka usein viime vuoden aikana sinulle kävi niin, että et juomisen vuoksi pystynyt muistamaan edellisen illan tapahtumia?

- 0 ei koskaan
- 1 harvemmin kuin kerran kuussa
- 2 kerran kuussa
- 3 kerran viikossa
- 4 lähes päivittäin

9 KOMPUROINTIA KÄNNISSÄ?

Oletko itse tai onko joku muu satuttanut tai loukannut itseään sinun alkoholinkäyttösi seurauksena?

- 0 ei
- 2 on, muttei viimeisen vuoden aikana
- 4 kyllä, viimeisen vuoden aikana

10 HUOMAUTTELEEKO POMO TAI PUOLISO?

Onko läheisesi tai ystäväsi, lääkäri tai joku muu ollut huolissaan alkoholinkäyttöstäsi tai ehdottanut, että vähentäisit juomista?

- 0 ei
- 2 on, muttei viimeisen vuoden aikana

PUUTTUMISRAJAT

- **10 kysymystä**
 - 8 – 19 pistettä aihe mini-interventioon
 - ≥ 20 pistettä viittaa alkoholiriippuvuuteen
- **kolme ensimmäistä kysymystä = AUDIT C**
 - miehillä ≥ 5 pistettä
 - naisilla ≥ 4 pistettä
 - pyydä täyttämään koko AUDIT
- **AUDIT:in 3. kysymys = AUDIT-3**
 - ≥ 3 pistettä aihe mini-interventioon

AUDIT-KYSELYN LUOTETTAVUUS

	Herkkyys (Sensitivity)	Tarkkuus (Specificity)
AUDIT ≥ 8	51-97 %	78-96%
AUDIT-C ≥ 5	54-98 %	57-93 %
AUDIT-3 ≥ 3	53 %	97%
≥ 4	79 %	79 %

KIRJAAMINEN PEGASOKSEEN

Tekstin tallennus > Tutkimustulokset >
Fraasi
>AUDIT-pisteet

The screenshot shows a software interface with a menu on the left side and a toolbar at the bottom. The menu items are: Poista, Fraasi, zoom, and Valmis. The toolbar contains the following items: Käynn.tark., Tulosyy, Esitiedot, Nykysair., Status, Tutk.tuloks, Suunnitelma, Toimenpide, Lääkehoito, Todistus, Diagnoosi, Jakelu, Pyyntö, Puhelinkont, and Muu kontakt.

Poista								
Fraasi								
zoom								
Valmis								
Käynn.tark.	Tulosyy	Esitiedot	Nykysair.	Status	Tutk.tuloks	Suunnitelma	Toimenpide	
Lääkehoito	Todistus	Diagnoosi	Jakelu	Pyyntö	Puhelinkont	Muu kontakt		